

POLITIET

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Politidirektoratet

Deres referanse:
20/4914 - TKH

Vår referanse:
20/132116 - 6

Dato:
01.11.2020

Hørings svar - forslag til nye midlertidige regler om straffegjennomføring for å avhjelpe konsekvenser av covid-19

Vi viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 23.10.2020.

Departementets forslag

På bakgrunn av Prop. 111 L (2019–2020) og Innst. 287 L (2019– 2020) vedtok Stortinget i mai 2020 midlertidige endringer i straffegjennomføringsloven i et nytt kap. 3 A som oppheves 1. november 2020. Det er der gitt bestemmelser om besøk i fengsel (§ 45 a), prøveløslatelse med vilkår om elektroniske kontrolltiltak (§ 45 b) og straffavbrudd (§ 45 c).

Departementet foreslår et nytt kap. 3 A som skal gjelde fram til 1. juni 2021. Forslaget innebærer at § 45 a videreføres og at det gis ny hjemmel for utelukkelse fra fellesskap av smittevern hensyn i § 45 b. Departementets forslag innebærer videre at reglene om prøveløslatelse med elektroniske kontrolltiltak og straffavbrudd (for dem som soner i fengsel) ikke videreføres, men erstattes med en regel i § 45 c om straffegjennomføring utenfor fengsel som åpner for fotlenkesoning. Departementet foreslår også en bestemmelse § 45 d om straffavbrudd for dem som avtjener samfunnsstraff, og hjemmel i § 45 e for å nekte permisjon og frigang.

Politidirektoratets merknader

Politidirektoratet er i det vesentlige enig i departementets begrunnelse og forslag. Vi har noen merknader til forslaget til § 45 c.

Som ledd i tiltak for å regulere antallet innsatte i fengsel foreslår departementet i § 45 c adgang til å beslutte at en domfelt, dersom kapasiteten i kriminalomsorgen krever det, for en begrenset periode kan bli overført til straffegjennomføring med elektronisk kontroll (fotlenke) utenfor fengsel. Bestemmelsen er utformet med utgangspunkt i straffegjennomføringsloven § 16 a. Etter forslaget skal straffegjennomføring etter § 45 c være utelukket for dem som gjennomfører straff for forbrytelser etter straffelovens kapittel 18 om terror- og terrorrelaterte handlinger, straffelovens kapittel 26 om seksuallovbrudd, straffeloven § 276 om drap og §§ 282 og 283 om mishandling i nære relasjoner.

Politidirektoratet

Oppregningen i § 45 c av typer av lovbrudd som ikke kan medføre gjennomføring av straff med elektronisk kontroll er imidlertid noe snevrere enn oppregningen i straffegjennomføringsforskriften kapittel 7. I høringsnotatet er dette begrunnet med at ikke for mange av de innsatte kan falle utenfor virkeområdet for regelen hvis den skal være et effektivt verktøy for å sikre at kriminalomsorgen fortløpende kan tilpasse antall innsatte til kapasiteten under pandemien.

Politidirektoratet mener at de opplistede unntakene er viktige pga. det straffbare forholdets art. Både hensynet til alminnelig rettsoppfatning og hensynet til fornærmedes sikkerhet vil i slike tilfeller gjennomgående gjøre seg gjeldende. De opplistede unntakene omfattes av politiets prioriterte sakstyper og omfattes også av sakstyper det er knyttet særlige bekymringer til som følge av de tiltak som er iverksatt i samfunnet pga. pandemien.

I andre saker hvor straffegjennomføring utenfor fengsel vil innebære en forhøyet sikkerhetsutfordring for fornærmede, legger Politidirektoratet til grunn at vilkåret i § 45 c om at "sikkerhetsmessige forhold ikke taler i mot" gjør at vilkårene for fotlenkesoning etter omstendighetene ikke er oppfylt, og ellers uansett vil kunne tilsi at det ikke besluttes. Direktoratet legger ellers til grunn at de hensynene som de opplistede unntakene ivaretar også kan gjøre seg gjeldende i andre saker og at kriminalomsorgen bør være tilbakeholdende med å beslutte straffegjennomføring utenfor fengsel der tunge allmennpreventive hensyn gjør seg gjeldende, eller i saker som gjelder integritetskrenkninger.

Det er også gjort andre unntak fra de alminnelige reglene for fotlenkesoning. Politidirektoratet ser grunn til å påpeke mulige konsekvenser av dette for håndteringen av domfelte som ikke har lovlig opphold i Norge.

I straffegjennomføringsforskriften § 7-2 er det som utgangspunkt gjort unntak for adgang til fotlenkesoning der den domfelte er besluttet endelig utvist. En slik begrensning skal ikke gjelde etter § 45 c. For personer uten lovlig opphold vil riktignok vilkåret i § 16 annet ledd om at domfelte skal være sysselsatt gjøre at de i praksis faller utenfor adgangen til fotlenkesoning etter denne bestemmelsen. Det er imidlertid i forslaget til § 45 c lagt opp til at vilkåret om at man må være sysselsatt ikke skal gjelde. Avgjørende for om en innsatt uten lovlig opphold kan få fotlenkesoning blir da hvordan kriminalomsorgen forstår kravet til fast bopel som også vil gjelde etter § 45 c.

Politidirektoratet vil påpeke at det generelt for personer uten lovlig opphold som plikter å forlate landet etter endt soning vil foreligge en unndragelsesfare. Det er derfor viktig at det er tett samarbeid mellom politiet og kriminalomsorgen ved bruk av tiltak overfor innsatte som ikke har lovlig opphold i Norge. Vi viser her ellers til felles retningslinjer av 24.04.2020 fra Politidirektoratet og Kriminalomsorgsdirektoratet, *Midlertidige rutiner for samhandling mellom kriminalomsorgen og politiet i forbindelse med pandemien Covid 19 – løslatelse av utenlandske innsatte.*

Med hilsen

Olav Kjetil Moe
Fung. seksjonssjef

Geir Jonatan Sharabi
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.